

ת"פ 24152/02/20 - מדינת ישראל נגד אלירון שמואל אוחיון

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 24152-02-20 מדינת ישראל נ' אוחיון
בפני כבוד השופט בכיר חיים נחמיאס

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

ב"כ המאשימה - עו"ד עידן איבגי

נגד

הנאשם

אלירון שמואל אוחיון

ב"כ הנאשם - עו"ד בוסקילה

נימוקים הכרעת דין

בא אני לפרוע את חובי ולנמק הכרעת דיני המזכה שניתנה ביום 4/8/2020.

כתב האישום

בכתב האישום יוחסו לנאשם שתי עבירות: האחת, סחיטה באיומים והשניה, החזקת סכין שלא כדין בגין ארוע מיום 30/1/2020, הכל כמפורט בעובדות כתב האישום המדברות בעד עצמן.

הנאשם מיוצג על ידי הסניגור הציבורי כפר בעובדות כתב האישום בישיבה מיום 8/6/2020. לא היתה לו טענת אליבי וגם לא טענה למשפט זוטא. כבר באותה ישיבה טען כי המתלונן היה שיכור "מסטול מת" בזמן הנזכר בכתב האישום. נטען כי המתלונן יחד עם "אבי" הנזכר בכתב האישום, שניהם התעסקו בסמים. נטען כי הנאשם הכיר את אבי משכונת המגורים. אבי והמתלונן נפגשו ביום בשעה ובמקום הנזכרים בכתב האישום והנאשם נמצא בקרבת מקום ולא היה לו חלק במפגש ולא ידע מה קורה בין השניים האחרים. נטען כי בין השניים האחרים נתגלע סכסוך על רקע סמים. המתלונן התקשר למשטרה וסיפר כי נסחט על ידי אותו אבי והזכיר את שמו כ-32 פעמים כמי שסחט אותו, אך לא הזכיר את הנאשם. רק לאחר מכן הכניסו את הנאשם לתמונה שעה שהוא לא קשור אליהם כלל וכלל. הנאשם הכחיש כאמור את שתי העבירות הן של החזקת הסכין והן של האיומים.

בהתחשב בעובדה שהנאשם היה נתון במעצר בית מלא, נתתי עדיפות לתיק לשמיעת ההוכחות בהקדם.

פרשת המאשימה

בתאריך 25/6/2020 נפתחה פרשת המאשימה ולהלן נעמוד בקצרה על העדים שהעידו במסגרתה.

עמוד 1

עד התביעה הראשון, אברהם מנדל ריצקין (להלן: "אבי") העיד על הרקע המשפחתי ממנו בא, על שרותו הצבאי, על העובדה שהוא והנאשם שכנים. כבר בפתח עדותו הראשית טען כי מאוד נלחץ בפרשיה זו ואמר דברים כדי לצאת מהסיטואציה. בהמשך טען כי מאחר והלחיצו אותו בחקירות היה מפוחד ואמר דברים על אנשים. הבין שחייב להגיד את האמת בעדותו בביהמ"ש, וחזר ואמר שסתם דחפו שמות לחקירה, סתם אמר שמות, טען שהפחידו אותו בחקירתו, טען שהחוקרת איימה עליו שיכנס להרבה שנים לכלא. לשאלה אם כל מה שאמר במשטרה אמת השיב שרק דברים שאמר על עצמו, את הסמים טען שמצא ברחוב. בהמשך טען שהחוקר איים עליו ואמר לו שיפיל את זה על מישהו אחר כדי לא להיכנס לכלא הרבה שנים.

טען כי אותו לילה הביא למתלונן שתי אצבעות של חשיש ואמר לו למכור את הסם בעבור 400 ₪ כדי שיהיה לו מה לקנות לביתו. לטענתו המתלונן גנב את הסמים, לכן הלך והפחיד אותו על דרך של אימים כדי שיחזיר לו את הכסף, לטענתו עשה זאת לבדו.

הנה כי כן לאחר משמע אלו הדברים מיהר ב"כ המאשימה וביקש להכריז על העד כעד עוין (עמ' 7, שורה 25 לפרוטוקול). הסניגור הסכים לכך וביהמ"ש הכריז עליו כעד עוין (עמ' 8, שורה 2).

משמעות הדברים שב"כ המאשימה המשיך לחקור את העד בחקירה נגדית ובמהלכה העד חזר והדגיש כי פחד בחקירה ורצה לרצות את החוקר (עמ' 10, שורה 2). אישר שבפרשיה זו נדון במשפטו שלו שהתנהל בנפרד והודה אך על עצמו (עמ' 11, שורה 27). אין עוד חולק אודות כתב האישום המתוקן שהוגש כנגד העד בפרשיית דברים זו (ת/2) ופרוטוקול הדיון שהתקיים בעניינו לרבות הכרעת דין מרשיעה על סמך הודאתו (ת/3).

חזר וטען העד שהודה אך במה שהוא עשה.

הוגשו גם אמרות העד, תמלולים ועימותים (ת/4-11) המדברים, הנחזים והנשמעים בעד עצמם.

מטבע הדברים העד נחקר חקירה נגדית לא קצרה על ידי הסניגור של הנאשם בתיק זה, המשתרעת על עמודים 14-19 המדברים בעד עצמם (למען הסדר הטוב מורה על תיקון טעות הקלדה עמ' 14, שורה 27 צריך להיות "בסמים" במקום "בשנים"). למעשה בחקירתו הנגדית דבק בגרסתו בעדותו הראשית שמא שארע בתיק זה היה בינו לבין המתלונן ולא ביחס לנאשם.

לא זאת אף זאת, הסתבר שכ-10 ימים קודם לעדותו בביהמ"ש המתלונן הגיש תלונה נוספת, בין היתר, כנגד העד בגינה נעצר העד למשך שבוע ימים ולאחר מכן שוחרר מן המעצר.

עד התביעה מס' 2, רס"ב קובי פלג, חקר בתיק זה את הנאשם. בהסכמת הסניגור הוגשו האמרות, דו"ח עימות, תמלול חקירה ודיסק (ת/12-14).

העד גם ערך חדירה למכשירים הניידים של המתלונן - דניאל והחשוד - אבי ועל פיה בשני המכשירים נמצאה הודעת וואטספ שנשלחה מאבי לדניאל "שמע אל תציע לאנשים ברחוב רק למי שאתה מכיר", כעולה מהמסמך (ת/15).

החוקר העיד כי התרשם מהמתלונן שהגיש תלונה אותו יום שהיה בלחץ וטען שהשקו אותו בכל מיני משקאות משכרים.

הסניגור חקר את העד חקירה קצרה ביותר עמודים 22-23 המדברת בעד עצמה.

עד כאן היו העדים שנשמעו בישיבה אותו יום שבסיומה הוגשו בהסכמת הסניגור מסמכים לא מעטים (ת/16-28/ת) המדברים בעד עצמם.

בטרם ננעלה הישיבה ביקש הסניגור מבא כח המאשימה שיביא לדיון הבא את התיק הנוסף שנפתח לאחרונה כנגד הנאשם וכנגד אותו אברהם בעקבות תלונה שהגיש המתלונן מאוחר יותר נגדם ובעקבותיה ביקשה המאשימה עצמה לבטל את ישיבת ההוכחות שהיתה קבועה בתיק זה בזמן הרלוונטי.

המשך פרשת המאשימה נשמעה ביום 22/7/2020, בפתחה הוגשו דו"ח פעולה ודיסק הקלטה של מוקד 100 בהסכמת הסניגור (ת/29 ות/18).

עד התביעה מס' 3, דניאל נמר הוא המתלונן בתיק זה.

בעדותו הראשית טען שהוא מכיר את הנאשם דרך אבי וראה אותו פעם אחת. ישב בפארק באותו לילה רלוונטי עם חברו בשם קירי ובהמשך הבחין באבי וביקש ממנו סיגריות, ישב ושתה וויסקי וודקה והיה מסטול לאחר ששתה הרבה, יותר מדי, מעיד על עצמו שהיה שיכור. לאחר מכן טען שאבי והנאשם באו ואמרו לו לקחת פלטה של חשיש, הוא סרב ואז אבי שם לו את הסם בכיסו והם אמרו לו שימכור את זה בעבור 2,100 ₪ בפרק זמן קצוב של כשבוע ימים. לטענתו שניהם ביחד אמרו לו זאת כמו מקהלה (עמ' 7, שורה 15). כשסרב טען כי הנאשם הצמיד לו סכין יפנית לכיוון הצלעות, אף נתן לו כאפה לפנים, אבי אמר לו לבוא איתם לכיוון הבית של לירון ושם ברכב של אבי איימו עליו. בהמשך טען שהלך מן המקום, התחבא והתקשר למשטרה לוודא שהנאשם ואבי אינם עוקבים אחריו. טען שאמר למשטרה שמאיימים עליו וסוחטים אותו וחיכה שהמשטרה תגיע למקום.

לגבי הארוע המאוחר יותר בגינו נפתחה חקירה נוספת, ב"כ המאשימה החל לשאול שאלות את העד (עמ' 10, שורה 12) וכשהעד טען שאיננו זוכר אודותיו ביקש לרענן את זכרונו ואמר לפוטוקול בפה מלא שתיק זה "נסגר כנגד הנאשמים מחוסר ראיות" (עמ' 10, שורה 18).

ב"כ המאשימה ביקש להגיש שתי הודעות שמסר העד כחשוד ואף תמלול חקירה. הסניגור לא התנגד להגשתם לא כהסכמה לאמיתות תוכנם, אלא ההיפך ולצורך השוואה לסתירות ולאי התאמות (אלו נתקבלו וסומנו ת/30-ת/32).

העד מטבע הדברים נחקר חקירה נגדית ארוכה נוקבת ומשמעותית שכן הוא עד מרכזי החשוב ביותר בתיק זה. חקירתו הנגדית משתרעת על עמודים 11-34 המדברים בעד עצמם.

אמנם בתחילה טען כי כשהיה במשטרה לא היה שיכור, אך בעקבות חקירתו הנגדית של הסניגור שהצביע לו על כך שאפילו החוקר ניסה לדבר איתו, אך היה בכלל במקום אחר והיה שיכור הודה בפה מלא שכך היו פני הדברים, הגם שטוען שלא היה מסטול גמור, אלא אך בינוני (עמ' 15, שורה 3). בהמשך כבר הודה שהיה שיכור ולא ידע מה הוא אומר (שם, בשורה 9), לא זכר דברים רבים (כך למשל עמ' 15, שורות 6, 14, 24; עמ' 17, שורה 26). טען כי לא זוכר חלק מהדברים כי עבר הרבה זמן (עמ' 18, שורה 10; עמ' 19 שורות 22, 25, 27; עמ' 20, שורה 31; עמ' 22, שורה 1; עמ' 27, שורה 10).

עמ' 29, שורה 8). בתשובה לשאלה מאוד משמעותית לאחר שטען שלירון לא הוא שהביא לו את הסמים, בניגוד למה שטען בעימות שנעשה ביניהם, חזר וציין כי לא זכר מפאת השתייה אותה עת (עמ' 29, שורה 30 ואילך).

לגבי הארוע השני, שלגביו הגיש תלונה ועליו נחקר הנאשם השאיר רושם עגום על ביהמ"ש בתשובה לשאלות הנוקבות שנשאל על ידי הסניגור.

עד התביעה 4 היה רס"ר לוי קונסטנטין, חוקר בתחנת שדרות שבהסכמת הסניגור הוגשו תלונות שצילם (ת/33), מסמכים שערך העד (ת/34-6).

העד העיד על מצבו של המתלון שהיה ישנוני ועייף בחקירתו. לטענת העד המתלון הרגיש מאוים לאור הנסיבות שעליהם דיבר.

עדו של העד היתה קצרה בעדות ראשית. חקירתו הנגדית השתרעה על עמודים 36-40. זכה העד לשבחים מאת הסניגור על דרך חקירתו בתיק זה, בין היתר, כשהוא כותב שהמתלון איים על החוקר שיתקשר למשטרה והחוקר הרגיע אותו שהוא נמצא במשטרה (עמ' 37, שורה 3 ואילך). אישר גם כי לגבי התיק השני, על פיו הגיש המתלון תלונה נוספת, בין היתר, כנגד הנאשם. העד הוא שחקר את המתלון ואת התיק והעד אמר במפורש כי החשודים לרבות הנאשם היו עצורים עד שזיכו אותם מלא (עמ' 39, שורה 24). הסביר למה הוא התכוון זיכוי מלא בשעה שהמתלון טען שהנאשם בתיק זה ואבי היו גם באותו מקרה ביחד ותקפו אותו ולאחר שגרסתו של אבי אומתה על ידי שני מדריכים שלו ואף האליבי שלו אומתה, הם שוחררו מן המעצר.

עד כאן היתה פרשת המאשימה.

בדיון ההמשך מיום 28/7/2020 הוגשו עוד דו"ח חיפוש ומזכר שביקש ב"כ המאשימה להגישו, ובהעדר התנגדות הסניגור התקבלו וסומנו ת/37-38. בפתח הישיבה ביקש ב"כ המאשימה לחזור בו ממה שאמר בדיון הקודם לגבי התיק הנוסף וביקש להבהיר "שהתיק של הארוע המאוחר שנפתח בעקבות תלונה חדשה של המתלון נמצא בסטטוס ממתנים לבירורים ועדיין לא נסגר" (עמ' 43 ואילך).

הסניגור קפץ רוגזו על כך והגיב על כך דברים קשים ובוטים (עמ' 43, שורה 6 ואילך). טען כי סגירת התיק נאמרה לו במפורש והדברים האחרים לא באו לעולם, אלא בעקבות מכתב ששלח לפרקליטות בו כתב את מה שכתב.

פרשת ההגנה

הנאשם היה ראשון להעיד כעד הגנה בתיק.

עדו הראשית היתה קצרה ביותר, החזיקה בקושי עמוד אחד (עמ' 44, שורה 21 ואילך). במהלכה בין היתר, טען שבושה התלונה שהגיש המתלון מאוחר יותר כנגדו וכנגד אבי בטענה שתקפו אותו ושדדו אותו, בשעה שטען הנאשם שהיה נתון אותו זמן במעצר בית, כאשר ישנן מצלמות במקום ולא ברור לו מדוע המתלון העליל עלילות שכאלה.

העד נחקר חקירה נגדית לא קצרה על ידי ב"כ המאשימה כפי שהיה צריך בנסיבות העניין וכפי שמתחייב מנאשם בתיק

כזה שכופר במיוחס לו (עמ' 45-66) המדברים בעד עצמם.

הסניגור ביקש להעיד גם את אמו של הנאשם על ארוע מאוחר יותר שארע.

ב"כ המאשימה התנגד לכך, החלטתי להתיר את העדתה.

עדת הגנה מס' 2, טל לאה אוהיון אמו של הנאשם העידה למעשה לגבי טענת האליבי של הנאשם בנוגע לתלונה המאוחרת יותר שהגיש המתלון בתיק זה כנגד הנאשם (עמ' 70-71) המדברים בעד עצמם.

עד כאן פרשת ההגנה.

בישיבה מיום 4/8/2020 נשמעו סיכומי באי כח הצדדים.

סיכומי המאשימה

סיכומי המאשימה הוגשו בכתב (ת/39).

בסיכומיו, עמד ב"כ המאשימה על עדות המתלון, השותף לעבירה, עדויות השוטרים וכן על הראיות המחזקות, המסייעות והקושרות לשיטתו את הנאשם לביצוע המעשים. כמו כן טען לשקרים מהותיים בגרסת הנאשם. ביקש לסמוך על עדות המתלון ועל הפרטים המוכמנים בקשר לאמצעים ששימשו את הנאשם לביצוע העבירה ושנקב בהם המתלון בעדותו. טען שפרטים מוכמנים יכולים להימסר גם על ידי עד ולא דווקא על ידי הנאשם והפנה לפסיקה בעניין זה. טען שהמתלון חזר כלשונו על "גרעין אירוע הסחיטה", על הפרטים העובדתיים המופיעים בכתב האישום, שלא נסתרו על ידי ההגנה. ביקש מבית המשפט ליתן אמון בגרסת המתלון ולהשתית הרשעה על סמך עדותו זו.

באשר לעדותו של השותף לעבירה, טען שהמדובר בחברו הטוב של הנאשם ששינה גרסתו בעדותו בבית המשפט. ביקש להסתמך על אמרתו במשטרה, משעה שהוכרז כעד עוין ולאור סעיף 10א לפקודת הראיות. עוד טען כי עד זה מסר את גרסתו במשטרה באופן חופשי ומרצון, שם גם הרגיש מוגן. טען שהפסיקה מדברת על פחדיו של העד ויש להעדיף במקרה שכזה את עדותו במשטרה על פני מתן עדותו בבית המשפט.

באשר לחיזוק הנדרש לעדות שותף לעבירה - טען ב"כ המאשימה כי מציאת הסכין ואקדח הדמה בביתו של העד השותף, מחזקות את עדות המתלון בחקירתו במשטרה ותיאור הפרטים. טען שפריטים אלו משמשים כראיות סיוע ומצביעות באופן מובהק כראיה מסבכת נפרדת ועצמאית את אשמת הנאשם.

עוד ביקש לסמוך על אמרת קרבן העבירה בסמוך לאירוע, כאשר הגיע אליו השוט אברהם ארגאו, תאר בפניו המתלון את אשר ארע, אמרה אשר יש בה כדי לחזק את עדות המתלון.

באשר לגרסת הנאשם, לדברי ב"כ המאשימה, מלאה היא בשקרים. טען שהנאשם לא מסר גרסה על בנושאים רבים השנויים במחלוקת כמו גם לטענת האליבי. טען שהנאשם לאורך עדותו ביקש להרחיק עצמו מהמתלון, ששיקר אודות

שעת הפגישה עמו, שהרחיק עצמו אף משותפו לעבירה ומהיכרותו עמו, הסתיר מידע בסיסי כמספר הטלפון שלו, שיש לו טלפון. עוד ציין ב"כ המאשימה את שתיקת הנאשם בעימות שנערך בינו לבין שותפו לעבירה ולקשר ביניהם. טען שמחקירתו במשטרה עולה כי הנאשם היה נוכח באירוע ומסר פרטים מוכמנים. טען לגרסה כבושה והפנה בעניין זה לפסיקה.

בטרם ביקש להרשיע הנאשם, הוסיף ב"כ המאשימה השלמת סיכומים בעל פה המדברים בעד עצמם (עמ' 77-79).

סיכומי ההגנה

הסניגור הגיש אף הוא תמצית סיכומי ההגנה בכתב (נ/4) המדברים בעד עצמם והשלים טיעונו בעל פה (עמ' 80-83).

חילק סיכומיו לארבעה ראשי פרקים: התנהלות המאשימה וחובת תום הלב, מחדלי החקירה בתיק, עדויות המתלונן ועדות עד תביעה מס' 1, על גרסאותיו המתפתחות.

באשר להתנהלות המאשימה וחובת תום הלב, טען הסניגור כי במהלך עדות המתלונן עלה כי ישנו תיק אחר לגבי אירוע אחר שלגביו הצהיר ב"כ המאשימה בדיון כי הוא נסגר כנגד הנאשמים (לרבות לגבי נאשם דנן - ח.נ.). יחד עם זאת, קבל הסניגור על כך שבדיון הנדחה, הבהיר ב"כ המאשימה, כי התיק האחר עדיין נמצא בסטטוס של "ממתין לבירור" ולא נסגר כפי שטען בדיון קודם לכן. ציין בהקשר זה הסניגור שביקש שהחומר יוצג בפני השופט, שכן המדובר בחומר רלוונטי ויש בו כדי לתת תחושה לבית המשפט שישנו תיק נוסף לנאשם וזו לדבריו התנהלות מוזרה.

באשר למחדלי החקירה, ציין הסניגור שהמשטרה לא בדקה טביעות אצבע לא על הסם ולא על הסכין. המשטרה אף לא ביצעה מחקרי תקשורת. טען שאף לא מצאו את ה"אחר" (בשם קירל) שלטענת המתלונן שתה עמו ויכל לשפוך אור על האירוע.

בהמשך, עמד באריכות רבה, תוך הפניה לסתירות ולפריכות שבגרסת המתלונן בתיק בשאלות המרכזיות והרלוונטיות. כך לגבי השאלה מי הביא לו את הסם, היכן היה המפגש הראשון, מי השתתף בו ומה עשו בו, היכן ישב הנאשם באירוע, מי הצמיד לו סכין, טיב היחסים שבינו לבין אבי (עד תביעה מס' 1 - ח.נ.), כמה זמן ארך האירוע, האם היה נשק, השיחה עם מוקד המשטרה, שם ציין את המילה "אבי" עשרות פעמים, כיצד הגיע מהפארק לחנייה של אותו "אבי", היכן הנאשם איים עליו, היכן היה קירל.

בהמשך, עמד הסניגור על עלילת הדברים של המתלונן כלפי הנאשם ואבי, שבגינם נעצרו האחרונים.

הסניגור, עמד ומנה באריכות, תוך הפנייה למקורות ולמקומות הרלוונטיים את הסתירות הרבות שבגרסאות אבי, עד התביעה מס' 1.

בסיכומיו על פה, חזר ופרט באריכות את הדברים שכתב בסיכומיו, תוך הפנייה למקומות ולגרסאות הרלוונטיים.

בסופם של סיכומים, טען שגרסת הנאשם היתה קוהרנטית, ברורה ועקבית ומשכך יש לזכות הנאשם מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

דין והכרעה

למעשה, המחלוקת בתיק זה הינה עובדתית במהותה ועל בית המשפט לקבוע איזו מן הגרסאות שמסרו העדים, משקפת אל נכון את אשר ארע.

כידוע, סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות") קובע כי -

"הערכה של עדות שבעל-פה ומהימנותם של עדים הם עניין של בית המשפט להחליט בו על פי התנהגות העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במהלך המשפט"

הכרעה במקרה שכזה נגזרת ממידת האמון שייתן בית המשפט בכל אחת מהעדויות, לאחר שהתרשם במישרין מהעדים שהופיעו בפניו, מאופן מסירת עדותם, משפת גופם ומהתנהלותם על דוכן העדים. הם שמאפשרים לערכאה הדיונית לעמוד על "אותות האמת" המתגלות בעדויות (ראו בעניין זה: ע"פ 312/67 **מרדכי נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד כב (2) 63, 71; ע"פ 2470/15 **פלואני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (25.10.2015) וע"פ 2331/13 **פלואני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.10.2015)).

כאמור בתום שמיעת הסיכומים בתיק הודעתי לאלתר על זיכוי של הנאשם מחמת הספק הסביר משתי העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

בתיק זה לא הצליחה המאשימה להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לספק הסביר כנדרש בפלילים.

בתיק זה לא ניתן לבסס הרשעה על עדות המתלונן ו/או על עדות עד התביעה מס' 1 שלמעשה שותף לעבירה ונדון כאמור במשפטו שהוגש נגדו בנפרד.

יאמר מיד שאני מעדיף ללא כל היסוס את מרבית סיכומי ההגנה על פני סיכומי המאשימה. גם אם אינני שותף לטענות הסניגור אודות התנהלות המאשימה בחוסר תום לב כפי שטען בפתח סיכומיו בכתב (נ/4) אני שותף מלא לטענותיו אודות מחדלי החקירה המשמעותיים שנפלו כאן המפורטים בסעיפים 1-7 לסיכומים (עמ' 2-3)

ניתן לומר כי החקירה אכן לא היתה מלאה, מושלמת וחבל על המחדלים שנפלו בה.

בעניין זה אין לי אלא להפנות אל דבריו של כב' השופט רובינשטיין בע"פ 3090/11 ענתבאווני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.10.2012):

"אשר למחדלי החקירה, לעתים חש אני כי קולנו בהקשר זה קורא במדבר, חרף נסיוננו ונסיונם של בתי המשפט בכלל בהערכת תיקים וראיות. לא אחת נדרשנו לצורך בהדרכת חוקרים ובליווי החקירות באופן שיצמצם מחדלי חקירה, ומקווה אני כי ההנחה אינה שבית המשפט יעשה תדיר את מלאכת ברירת התכן מן הבר חרף מחדלי החקירה."

וכפי שקבע כב' השופט דנצינגר בע"פ 3090/11 ענתבאווי נ' מדינת ישראל, הנזכר דלעיל כי -

"אכן, אין מניעה כי בית המשפט יכריע משפט פלילי על יסוד העדפת עדות אחת על פני אחרת וזהו מנהג של יום ביומו. ואולם, בית המשפט אינו בוחן כליות ולב והשתתת הרשעה על יסוד ממצאי מהימנות, מעוררת את החשש שמא יורשעו בדין חפים מפשע. משכך, לטעמי מוטלת החובה על רשויות החקירה להעמיד את כל המשאבים הדרושים על מנת לאתר ראיות פיסיות ואחרות שהן ראיות אובייקטיביות שיהיה בהן כדי לספק עוגן חיצוני לעדות".

זאת ועוד, לא ניתן לסמוך כאן על עדות המתלונן כאמינה נוכח הגרסאות השונות שטען והעלה בהזדמנויות שונות וכפי שעמד עליהן אל נכון הסניגור בסיכומיו בעמודים 3-6 לנ/4.

אין ספק שצריך להתייחס למתלונן בזהירות מרובה נוכח הארוע הנוסף שלכאורה העליל עלילות על הנאשם, והסניגור התייחס אליו בצדק באריכות בסיכומיו בעל פה.

הוא הדין לגבי עדותו של עד התביעה מס' 1, השותף לעבירה לכאורה שכזכור אף המאשימה הכריזה עליו כעד עוין בעדותו בתיק זה. אף הוא הסתבך בגרסאות שונות ומשונות שאינן עולות בקנה אחד כפי שעמד עליהם הסניגור בסיכומיו.

באשר לגרסת הנאשם, קשה לי לקבל את טענת הסניגור שהיתה זו גרסה ברורה, קוהרנטית ועיקבית כפי שטען. יחד עם זאת, אסור לשכוח שהמדובר בנאשם בתיק פלילי שלא עליו הנטל מוטל להוכיח את חפותו. גם אם גרסתו לא היתה סדורה וגם אם היא לא היתה אמינה כל צורכה לא עליה ניתן לבסס הרשעה בפלילים בתיק שכזה

הנה כי כן, נותר בליבי ספק סביר לגבי הוכחת העובדות שיוחסו לנאשם בתיק זה בכתב האישום.

רבות מאוד נכתב על סוגיית "הספק הסביר", ואין צורך לחזור ולהאריך בכך כאן. יש לזכור כי מצוות המחוקק בסעיף 34כב(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 היא ש"לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה, אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר".

בע"פ 7220/05 נימר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (31.5.2007), נקבע בהקשר זה כי -

"היקפו של הספק הסביר נעוץ באיזון הראוי בין ההגנה על חזקת החפות לבין אינטרס החברה להתגונן מפני עבריינים, אולם במתח הקיים בין ערכים אלה, ניתנת עדיפות ברורה לכלל כי במקרה של ספק, עדיף זיכויו של האשם מהרשעתו של החף מפשע"

בפסיקה מאוחרת יותר, קבע כב' השופט מזוז בע"פ 2697/14 ניסים חדאד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.9.2016) -

"אדגיש רק כי מדובר בעקרון בעל אופי חוקתי הנגזר מזכות היסוד של האדם לחירות אישית (סעיפים 1 ו-5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו), והנטל על התביעה להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר הוא אמצעי

ראשון במעלה להתמודד עם החשש להרשעת שווא אשר עלולה לשלול מאדם שלא כדין את חירותו ואת שמו הטוב".

אפנהבעניין זה גם לספרו של השופט (בדימ') מיכאל לינדנשטראוס, על הספק הסביר - סוגיות נבחרות (תשס"ד) על האסמכתאות המובאות שם.

תכלית ההגעה לחקר האמת - אמת משפטית ועובדתית

בתי המשפט שואפים שהכרעותיהם בדבר אשמתם או חפותם של הנאשמים יהיו בהתאם למציאות העובדתית, אך אינטרס זה אינו עומד לבדו ונקבעו לו סייגים ואיזונים עם אינטרסים אחרים

אזכיר מושכלות ראשונים בעניין זה -

כבר נקבע על ידי כב' השופטת ביניש בע"פ 5121/98 טור' רפאל יששכרוב נ' התובע הצבאי, פ"ד סא(1) 461

"חשיפת האמת העובדתית הינה אמצעי מרכזי לעשיית צדק מהותי בפלילים... חשיפת האמת העובדתית היא מאז ומתמיד תכלית דומיננטית של דיני הראיות בהליך הפלילי... עם זאת, מעולם לא היתה חשיפת האמת מטרה מוחלטת או בלעדית של דיני הראיות, בהתחשב בקיומם של אינטרסים וערכים מתחרים הראויים אף הם להגנה. דיני הראיות מכירים, אפוא, בחשיבותו של הערך בדבר חשיפת האמת, אך גם ביחסיותו של ערך זה."

ובהמשך -

"מכלול הערכים והאינטרסים המשפיעים על עיצובם של דיני הראיות שלנו מחייבים מלאכת איזון, העלולה להוביל ליצירת פער בין המציאות כפי שהיא נקבעת על-ידי בית-המשפט ('אמת משפטית') לבין המציאות כפי שהיא ('אמת עובדתית')"

כאמור אינני יודע אם הגעתי לחקר האמת העובדתית במקרה דנן, אך זו האמת המשפטית שחוש צדקי וצו מצפוני אומר לי להורות עליה.

סוף דבר הכל נשמע, הנאשם יצא מלפני זכאי בדין.

המזכירות תשלח עותק הנימוקים לב"כ הצדדים, הסיגור יודיעם לנאשם.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, כ"ה אלול תש"פ, 14 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים